

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία Αλέξη Τσίπρα

στο 6^ο Ευρωπαϊκό Φόρουμ Αριστερών, Πράσινων και Προοδευτικών Δυνάμεων

21/10/2022

Θέλω να σας ευχαριστήσω για τη δυνατότητα που μου δίνετε να χαιρετίσω στην έναρξη του 6^{ου} Ευρωπαϊκού Φόρουμ Αριστερών, Πράσινων και Προοδευτικών Δυνάμεων, σε μια εποχή που νομίζω είναι εξαιρετικά σημαντικό, εξαιρετικά κρίσιμο, οι προοδευτικές δυνάμεις ν' ανταλλάξουμε απόψεις και σκέψεις. Γιατί τα πράγματα γύρω μας αλλάζουν με ραγδαίους ρυθμούς.

Στον καπιταλισμό του δεύτερου μισού του περασμένου αιώνα, οι Αριστεροί και οι Σοσιαλιστές έκαναν υπομονή, όπως έλεγε η γνωστή φράση, μέχρι να ωριμάσουν οι συνθήκες, οι αντικειμενικές και οι υποκειμενικές. Στον καπιταλισμό του 21^{ου} αιώνα φαίνεται ότι οι συνθήκες όχι απλά δεν ωριμάζουν, αλλά διαρκώς αλλάζουν. Αλλάζουν με ρυθμούς ταχύτατους, αλλάζουν καταγιστικά, αλλάζουν δια μέσω πολλαπλών, επάλληλων, παράλληλων κρίσεων. Αλλάζουν οι συνθήκες στην εργασία ραγδαία και δυστυχώς προς το χειρότερο, οι συνθήκες στην παραγωγή, οι συνθήκες στις ανθρώπινες σχέσεις, στο κλίμα, στη γεωπολιτική σκακιέρα.

Στο έδαφος αυτών των καταγιστικών αλλαγών, καλό είναι να συνειδητοποιήσουμε ότι πλέον η δογματική προσέγγιση των πραγμάτων έχει αλλάξει πολιτικό στρατόπεδο. Δεν είναι η Αριστερά αυτή η οποία είναι κολλημένη στο δόγμα, είναι οι νεοφιλελεύθεροι αυτοί που είναι κολλημένοι στο δόγμα.

Ο νεοφιλελευθερισμός σήμερα συνιστά το μεγαλύτερο δόγμα πολιτικής θεωρίας και πρακτικής. Και είναι εντυπωσιακό, για ένα μοντέλο που έχει πάνω από μια δεκαετία θεμελιακής διάψευσης με τη μία του κρίση να διαδέχεται την άλλη, είναι εντυπωσιακό με πόση αφοσίωση συνεχίζει άκαμπτο ν' αναμασά δια των εκπροσώπων του τις ίδιες θέσεις μ' αυτές που μας συστήθηκε στον κόσμο πριν από μισό αιώνα περίπου.

Ακόμα και σήμερα, σε μια σκοτεινή στιγμή της ιστορίας, με τις κοινωνίες να προσπαθούν να επουλώσουν το συλλογικό τραύμα μιας πανδημίας, και με τα τύμπανα του πολέμου να ηχούν στην καρδιά της Ευρώπης, η συνταγή αυτού του δόγματος παραμένει ή ίδια. Όταν υπάρχουν κέρδη να τα εισπράττουν οι λίγοι, οι μεγάλοι οικονομικοί παίκτες, όταν υπάρχει κρίση όπως σήμερα, το

κράτος να παρεμβαίνει για να επωμισθούν οι φορολογούμενοι και η κοινωνία τις ζημιές.

Την ίδια στιγμή όμως, στις μέρες αυτές, της ενεργειακής και πληθωριστικής κρίσης που διαδέχτηκαν την κρίση της πανδημίας, βλέπουμε και πόσο ανήθικη είναι αυτή η δογματική προσήλωση, με τη μετακύληση σχεδόν του συνόλου των βαρών της πληθωριστικής κρίσης στους καταναλωτές και στους φορολογούμενους. Αντί για τη φορολόγηση όσων πλουτίζουν, βλέπουμε περισσότερη απορρύθμιση της εργασίας, μεγαλύτερη θυσία της φύσης και της περιβαλλοντικής ισορροπίας στον βωμό πάντοτε του κέρδους των λίγων.

Και ταυτόχρονα βλέπουμε, δυστυχώς, να επιστρέφουν στις ευρωπαϊκές κοινωνίες τα φαντάσματα από το παρελθόν. Ο εθνικισμός ν' ανακάμπτει, με πρόσφορο έδαφος την οικονομική αλλά και τη γεωπολιτική κρίση, την κρίση ασφάλειας, η Ακροδεξιά να δυναμώνει αξιοποιώντας την αδυναμία των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων να δώσουν αξιόπιστες απαντήσεις στην οικονομική κρίση, αλλά και αξιοποιώντας την αντιμεταναστευτική ρητορική, που καλλιεργήθηκε ιδιαίτερα στην περίοδο της προ-προηγούμενης κρίσης, της προσφυγικής κρίσης.

Μέσα σ' αυτό λοιπόν το πλαίσιο, πιστεύω ότι η Αριστερά και ο προοδευτικός κόσμος έχουν σήμερα μια μεγάλη ευθύνη. Όχι πως χτες δεν είχαν, αλλά σήμερα έχουν μεγαλύτερη: Να συγχρονίσουν την ανάλυση και τη δράση τους με τις ταχύτητες της εποχής. Ν' αλλάξουν, να εξελιχθούν και να δώσουν αξιόπιστες απαντήσεις, στα υπαρξιακά προβλήματα της εποχής μας.

Σε τελική ανάλυση, να καταφέρουν να κάνουν τους πολλούς και ιδιαίτερα τα λαϊκά στρώματα, το λαϊκό κόσμο, να έχει προσδοκίες ξανά. Ξέρετε, η μεγαλύτερη επιτυχία της Ακροδεξιάς, ιδίως στα λαϊκά στρώματα, στις λαϊκές τάξεις, δεν είναι ότι τους ενέπνευσε την πίστη για καλύτερες μέρες, αλλά ότι διέσπειρε μια μοιρολατρική αποδοχή της υπάρχουσας κατάστασης. Ότι τίποτα δεν μπορεί ν' αλλάξει. Και αν τίποτα δεν μπορεί ν' αλλάξει, τουλάχιστον ας τιμωρηθούν κάποιοι που θεωρούνται υπεύθυνοι για τη σημερινή δεινή πραγματικότητα.

Όχι φυσικά η ελίτ, όχι φυσικά αυτοί που κερδίζουν, οι λίγοι, οι ισχυροί που γίνονται ισχυρότεροι, αλλά οι μετανάστες, οι πρόσφυγες, η LGBT κοινότητα, οι "εσωτερικοί εχθροί", που κατασκευάζονται για να ικανοποιηθούν τα φοβικά ένστικτα και η οργή που γεννά η σκληρή πραγματικότητα την οποία ζούμε σήμερα.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, θαρρώ ότι το πιο δύσκολο πράγμα, ίσως, είναι αυτό που είπα πιο πριν: να δημιουργήσουμε ξανά προσδοκίες, ιδιαίτερα στα λαϊκά στρώματα. Να πείσουμε, για παράδειγμα, ότι κανονικότητα δεν είναι να δουλεύεις 12 ώρες τη μέρα, αλλά 35 την εβδομάδα. Να πείσουμε ότι κανονικότητα δεν είναι οι φοροαπαλλαγές των ισχυρών και η αφαίμαξη των πολλών, αλλά η φορολογική δικαιοσύνη.

Ότι κανονικότητα και ενεργειακή ασφάλεια σημαίνει και δίκαιη μετάβαση σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και ενεργειακές κοινότητες και όχι διαιώνιση της εξάρτησης από πανάκριβα, ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα. Η επιβάρυνση των ενεργειακών κολοσσών και του μεγάλου πλούτου για τη μετάβαση στη βιώσιμη ανάπτυξη και όχι η διαρκής επιβάρυνση των πολιτών.

Να καλύψουμε, με δυο λόγια, την απόσταση ανάμεσα στο σημερινό χάος της εκμετάλλευσης και της αυριανής κανονικότητας της δικαιοσύνης, να πείσουμε δηλαδή ότι η κανονικότητα είναι δικαιοσύνη και όχι εκμετάλλευση.

Ωστόσο, οφείλουμε να παραδεχθούμε ότι, παρά το γεγονός ότι είναι πολύ δύσκολο να ξαναδημιουργήσουμε προσδοκίες και να πείσουμε για το ποια είναι η κανονικότητα, οφείλουμε να παραδεχθούμε ότι οι τελευταίες αλλαγές, οι τελευταίες εξελίξεις, έχουν ξαναφέρει στο προσκήνιο τις θεμελιώδεις αξίες και τις θεμελιώδεις ιδέες της Αριστεράς. Όχι με όρους θεωρίας, αλλά με όρους καθημερινής επιβίωσης.

Οι πολιτικοί μας αντίπαλοι, εδώ και πάνω από 100 χρόνια, θαρρώ, βαφτίζουν τα πολιτικά προγράμματα της Αριστεράς, «ουτοπία». Αυτά δεν γίνονται, μας έλεγαν πάντα, μας λένε και τώρα. Εμείς, πριν από 7 χρόνια, θελήσαμε να σταματήσουμε τη λιτότητα σε μια μικρή χώρα της Ευρώπης και να βάλουμε τους πλούσιους να πληρώνουν και όχι τους φτωχούς. Και μας είπαν «θα καταστρέψετε την οικονομία, θα διαλύσετε το ευρωπαϊκό νόμισμα».

Και σήμερα βλέπουμε ότι μια κυβέρνηση, σε μια πολύ μεγαλύτερη χώρα, καταστρέφει την οικονομία, όχι το ευρωπαϊκό νόμισμα, γιατί ίσως να δημιουργούσε και κλυδωνισμούς το ευρώ, γιατί κάνει το αντίθετο, γιατί προωθεί τερατώδεις φοροαπαλλαγές στο μεγάλο πλούτο.

Μας λένε λοιπόν ότι τα δικά μας προγράμματα είναι ουτοπία, όταν όμως τα δικά τους προγράμματα είναι αυτά που εντέλει μας φέρνουν ολοένα και πιο κοντά στη δυστοπία. Τότε, τόσο περισσότερο αποδεικνύεται ότι οι θεμελιακές ιδέες μας για την οργάνωση μιας κοινωνίας είναι πια συνυφασμένες με τη λογική και όχι με την ουτοπία, με την κοινή λογική.

Η πανδημία, για παράδειγμα, απέδειξε ότι είναι αυτονόητο πως πρέπει να υπάρχουν δημόσια συστήματα υγείας. Η ενεργειακή κρίση απέδειξε ότι είναι αυτονόητο πως πρέπει να υπάρχει μια ισχυρή κρατική παρουσία και δημόσια παρέμβαση στον τομέα της ενέργειας, προκειμένου να υπάρχει ενεργειακή ασφάλεια και κοινωνική προστασία.

Η κλιματική κρίση αποδεικνύει κάθε μέρα ότι, χωρίς ισχυρή περιβαλλοντική νομοθεσία και αλλαγή παραγωγικού και καταναλωτικού υποδείγματος, ο χρόνος για τον πλανήτη, άρα για όλους μας, μετρά αντίστροφα.

Η εισβολή της Ρωσίας, όπως πολύ σωστά τη χαρακτήρισε πριν ο Πιέρ, αυτή η παράλογη απόφαση του Πούτιν, η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, απέδειξε για μια ακόμη φορά πόσο σημαντική είναι η διπλωματία και το διεθνές δίκαιο για να λύνουμε τις διαφορές μας, πριν φτάσουμε στη σύγκρουση. Και πόσο σημαντικό είναι να δίνεται πάντα ένα σαφές μήνυμα απ' όλους μας μαζί απέναντι σε όποιον παραβιάζει το διεθνές δίκαιο.

Και θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικό το μήνυμα που ελπίζω θα δώσει και το σημερινό Forum όχι μόνο σε σχέση με τη Ρωσία, σε σχέση και με την Τουρκία. Την ανάγκη να τερματιστούν οι παραβιάσεις και οι προκλήσεις και να επανέλθουμε στον διάλογο, στη βάση του διεθνούς δικαίου.

Μ' αυτή λοιπόν την κοινή λογική πιστεύω ότι πλέον πορευόμαστε και πρέπει να πορευόμαστε αριστερές, προοδευτικές, πράσινες, σοσιαλιστικές δυνάμεις σε όλη την Ευρώπη. Με την κοινή λογική και όχι με κάποιο δόγμα. Και αυτή η

νέα κοινή λογική είναι, πιστεύω, ικανή να δημιουργήσει ξανά προσδοκίες στα λαϊκά στρώματα. Απαιτεί όμως κι ένα νέο υπόδειγμα ανάλυσης και δράσης.

Η δική μας προσπάθεια εδώ στην Ελλάδα, ο μετασχηματισμός του ΣΥΡΙΖΑ σε ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία, η συμπόρευση δηλαδή τριών ιστορικών ρευμάτων που συγκροτούν τον κοινό ευρωπαϊκό προοδευτικό μας χώρο, της Αριστεράς, των Σοσιαλιστών και της Οικολογίας, είναι ακριβώς σε αυτή την κατεύθυνση. Και θέλουμε, στο μέτρο των δυνάμεών μας και στον βαθμό που μας αναλογεί, να παίξουμε έναν καταλυτικό ρόλο ώστε αυτή η συμπόρευση και η συνάντηση να γίνει πολύ πιο ουσιαστική σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Συντρόφισσες και σύντροφοι, η Ευρώπη σήμερα έχει ανάγκη περισσότερο από ποτέ μια συλλογική προοδευτική απάντηση απέναντι στα αδιέξοδα του νεοφιλελευθερισμού, απέναντι στο σκοτάδι της Ακροδεξιάς. Την ήπειρό μας θα την αλλάξουν οι προοδευτικές ιδέες, θα την αλλάξουν οι προοδευτικές κυβερνήσεις, οι προοδευτικές τομές που θα την εισάγουν σε μια νέα εποχή ασφάλειας, δικαιοσύνης και ευημερίας.

Και οφείλουμε να δώσουμε τη μάχη αυτή με όρους κατεπείγοντος. Όχι γιατί πρόκειται για την πολιτική μας ταυτότητα ή για την ιδεολογική μας δικαίωση, αλλά γιατί πολύ απλά, για να θυμηθώ και τη γνωστή αγαπημένη ρήση των πολιτικών μας αντιπάλων, σήμερα κυριολεκτικά there is no alternative, που κάποτε μας είπαν οι θατσερικοί και οι νεοφιλελεύθεροι.

Δεν υπάρχει εναλλακτική πέρα από την άμεση μείωση των ανισοτήτων. Δεν υπάρχει εναλλακτική, πέρα από την προστασία της εργασίας. Δεν υπάρχει εναλλακτική πέρα από την κλιματική δικαιοσύνη. Δεν υπάρχει εναλλακτική πέρα από το διεθνές δίκαιο και την ειρήνη.

Και εξ αυτού του λόγου είναι απαραίτητο εμείς, πρώτοι, να παλέψουμε για ένα κίνημα που θα στηρίξει τον τερματισμό της ρωσικής εισβολής και την επιστροφή στο δρόμο της διπλωματίας στην Ουκρανία. Να παλέψουμε για μια Ευρώπη με ισχυρό διεθνή ρόλο που θα στέκεται απέναντι στα πολεμικά σχέδια του Προέδρου Πούτιν, αλλά και δεν θα καθορίζει το μέλλον της με βάση τα οικονομικά συμφέροντα των ΗΠΑ.

Μια Ευρώπη που θα δείχνει τον δρόμο για την ειρήνη, τη συν-ανάπτυξη, όπως δείξαμε εμείς οι προοδευτικές δυνάμεις αυτόν τον δρόμο εδώ στα φτωχικά Βαλκάνια, ας μου επιτραπεί ο όρος. Στα ταπεινά Βαλκάνια όταν, πριν από λίγα χρόνια, αυτό που φαινόταν αδύνατο, δυο προοδευτικές κυβερνήσεις, της Ελλάδας και της Βόρειας Μακεδονίας, το κάναμε δυνατό μέσα από τη Συμφωνία των Πρεσπών. Μέσα από μια Συμφωνία που έδωσε ξανά ελπίδα και προοπτική σε όλα τα Δυτικά Βαλκάνια.

Μια Ευρώπη τέλος, που όπως πολύ σωστά άνοιξε την αγκαλιά της σε 5 εκατομμύρια Ουκρανούς πρόσφυγες, οφείλει να βρει και μια βιώσιμη λύση που θα σέβεται το Διεθνές Δίκαιο, για την πρόκληση των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών σε όλη τη Μεσόγειο. Μ' ένα δίκαιο Σύμφωνο Μετανάστευσης και Ασύλου, σε συνεργασία με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης. Διότι δεν υπάρχουν πρόσφυγες δυο ταχυτήτων, κάποιοι οι οποίοι είναι καλοί και κάποιοι οι οποίοι είναι κακοί και δεν τους θέλουμε.

Και τέλος βεβαίως, μια Ευρώπη η οποία θα έχει μια οικονομική αρχιτεκτονική που θα στηρίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη, θα στηρίζει την εργασία και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Ο Αντόνιο Γκράμσι έλεγε ότι η εποχή των τεράτων είναι αυτή που το καινούργιο πασχίζει να γεννηθεί και το παλιό αργεί πολύ για να πεθάνει.

Η μεγάλη πρόκληση λοιπόν της τερατώδους εποχής μας -γιατί νομίζω ότι βρισκόμαστε σε μια τέτοια εποχή που δεν έχει γεννηθεί ακόμα το καινούργιο, πασχίζει να γεννηθεί, και δεν έχει πεθάνει το παλιό- μεγάλη πρόκληση της εποχής μας, της τερατώδους εποχής μας, είναι να οραματιστούμε το νέο απέναντι στο παλιό, το αποτυχημένο, το καταστροφικό. Απέναντι στο μίσος, τον ρατσισμό, την ξενοφοβία, τις έμφυλες διακρίσεις.

Μα πάνω απ' όλα, απέναντι στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, που σήμερα φαίνεται ότι βαθαίνει ξανά στον κόσμο μας. Και να πείσουμε ότι πράγματι ένας άλλος κόσμος είναι εφικτός, ένας άλλος κόσμος καλύτερος και πιο δίκαιος, όχι μόνο αναγκαίος, αλλά και εφικτός.

Μ' αυτές λοιπόν τις σκέψεις, θέλω να ευχηθώ καλή επιτυχία στις εργασίες του 6^{ου} Ευρωπαϊκού Φόρουμ των Αριστερών, Πράσινων και Προοδευτικών Δυνάμεων. Να ευχηθώ καλή δύναμη στους αγώνες τους δύσκολους που έρχονται. Και πάνω απ' όλα, να ευχηθώ ενότητα στη δράση, να είναι πολλές οι ευκαιρίες ν' ανταλλάξουμε απόψεις και να συντονιστούμε διότι οι καιροί που έχουμε μπροστά μας θα είναι εξαιρετικά δύσκολοι.

Σας ευχαριστώ.

<https://drive.google.com/drive/folders/14l04zPATcm90CVcx89NtNQSxMgg0kyVU?usp=sharing>